

**Громадська організація
«Південна фундація педагогіки»**

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ РОБІТ
учасників міжнародної
науково-практичної конференції**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

14–15 лютого 2020 р.

Частина II

**Одеса
2020**

УДК 37.01+159.9(063)
А43

Актуальні питання сучасних педагогічних та психологічних наук: Збірник наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (14–15 лютого 2020 р., м. Одеса). – Одеса: ГО «Південна фундація педагогіки», 2020. – Ч. II. – 116 с.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 37.01+159.9(063)

© Автори статей, 2020
© Південна фундація педагогіки, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 9. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Гончар Л. В.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ
ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ
МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ 7

Грінченко Т. Д.

МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО
ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ 10

Дудаш А. М.

МИСТЕЦЬКІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ФАКТОРИ ПРОЦЕСУ
СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ..... 14

Козловський Ю. М., Дольнікова Л. В.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ НАУКОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 17

Кошель В. М., Пономаренко М. В.

ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
СИСТЕМОЮ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ
ПОТРЕБАМИ В УКРАЇНІ 21

Лавренко С. О.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ
ОСВІТИ У ФІНЛЯНДІЇ 25

Любас А. А.

ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА 27

Любич Р. І.

НАВАНТАЖЕННЯ ТА ВІДПОЧИНОК ЯК СКЛАДОВІ
МЕТОДІВ ПРИ ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НГУ
В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ..... 29

Максименко Н. В.

РОЛЬ СІМ'Ї У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТІ З БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
З ПОРУШЕННЯМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ 32

Орду К. С.

ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ ІНФОРМАЦІЙНО-
КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ..... 36

Остапенко А. В. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ К. Д. УШИНСЬКОГО У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ І. П. ЛЬВОВА.....	39
Пасічник О. А. УДОСКОНАЛЕННЯ РУХІВ РУКИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННСЬКОГО РОЗВИТКУ ЗА ДОПОМОГОЮ ТРАДИЦІЙНИХ ТА НЕТРАДИЦІЙНИХ ПРИЙОМІВ.....	42
Попович О. М., Савко Л. М. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ У ДІТЕЙ РАНЬОГО ВІКУ	46
Рошенко О. О., Тахтаулова Д. С. ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	49
Упагова І. П. КОНТЕКСТНЕ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ФАХОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ	52
Чорна Н. А. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ	56
СЕКЦІЯ 10. ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ. СУЧАСНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ	
Вућа S. Y. GAMIFICATION AS A LEARNING TOOL IN TEACHING ENGLISH	58
Вановська І. М. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО СТАНУ ТА РОЗВИТКУ ІСТОРИЧНОЇ ГЕРМЕНЕВТИКИ.....	60
Коваль І. І., Дмитренко Ю. В., Бондарик М. В. ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ З МЕТОЮ ПОКРАЩЕННЯ ЗДОРОВ'Я ДОШКІЛЬНИКІВ.....	64
Кошелева Н. Г. ПРОЕКТУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ЯК ЕЛЕМЕНТ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПСИХОЛОГІЇ	67

Мирошниченко О. А. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	71
Олексієнко Я. І., Шахматов В. А. ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТЬОГО ЗАХИСНИКА ВІТЧИЗНИ	73
Петрук О. М. ДІАЛОГІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ДО МОВНОЇ ОСВІТИ	77
Pinchuk I. O. FORMING FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS' FOREIGN-LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE BY MEANS OF NEW ACTIVE SPEAKING TECHNOLOGIES.....	79
Черв'якова Н. І. ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОВЕДЕННЯ СТУДЕНТСЬКИХ ОЛІМПІАД ЯК ЗАСОБУ ПРОФЕСІЙНОГО САМОРОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ	83
Яценко Т. О. РОЗВИТОК КУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ: ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	87
СЕКЦІЯ 11. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПЕДАГОГІЧНІЙ НАУЦІ	
Зубко Н. Я. ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТА, ВИКОРИСТАННЯ НИМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	91
Крюкова Є. С. ТРАДИЦІЙНІ І НЕТРАДИЦІЙНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	94
Литовченко А. О. ПІДГОТОВКА ДО ФОРМУВАННЯ ШКІЛЬНИХ РУТИН У ДИТИНИ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ (РАС) ЗА ДОПОМОГОЮ ВІЗУАЛЬНОГО РОЗКЛАДУ	95
Мичка-Левченко Ю. З. ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	98

Прокопчук М. М., Золотова О. Ю. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ДЛЯ АНГЛОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА МОБІЛЬНОГО РЯТУВАЛЬНОГО ЦЕНТРУ ШВИДКОГО РЕАГУВАННЯ ДСНС	101
Сидорчук О. В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНЬОГО ПРАЦІВНИКА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ	103
Тихоліз В. О. ВИКОРИСТАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ЯК ЕФЕКТИВНОГО ЗАСОБУ НАВЧАННЯ ТА ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	106
Тягнирядно О. М. РОЗВИТОК НАПРЯМІВ МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ОСВІТИ У СУЧАСНОМУ ЗДО ШЛЯХОМ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОГРАМИ ЗІ СТВОРЕННЯ МУЛЬТФІЛЬМІВ «МУЛЬТИДІТИ»	110

Орду К. С.
аспірантка кафедри педагогіки

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ

Сучасний сімейний лікар повинен уміти застосовувати ІКТ у своїй діяльності, бути компетентним у новітніх методах опрацювання медико-біологічних даних. У зв'язку з цим, важливо сформуванати в майбутніх сімейних лікарів інформаційно-комунікативну компетентність.

Слід зазначити, що *інформаційно-комунікативна компетентність (ІКК) сімейного лікаря* – це інтегрована якість особистості, що включає сукупність професійних якостей, в основі яких лежать знання, уміння і навички в галузі освоєння нових інформаційних технологій, а також досвіду їх застосування в професійній діяльності; засвоєння фахівцем загальної практики – сімейної медицини правил і норм усної та писемної мови, уміння користуватись ними в лікувально-профілактичному процесі.

Питання інформатичної підготовки майбутнього лікаря розглядаються в роботах І. Булах, Н. Іванькової, Н. Лобач, Г. Мороховець, М. Саєнко. На основі аналізу останніх досліджень можна сказати, що значну увагу вчені приділяють проблемі фахової підготовки лікарів, оцінюванню їхньої професійної компетентності. Проте, дослідження, які стосуються рівнів формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів у вітчизняній науці недостатньо висвітлено.

За визначенням Г. Білецької, рівень – це ступінь розвитку показника [1, с. 21]. У контексті нашого дослідження рівень сформованості ІКК майбутніх сімейних лікарів – це інтегральна оцінка ступенів (рівнів) сформованості кожного показника, виділеного у складі критерію. Вважаємо, що для об'єктивної оцінки рівнів формування показників ІКК доцільно виокремити три рівні: достатній, середній, низький.

А.Бочевар визначено чотири рівні сформованості інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх юристів: високий, достатній, середній та низький [2, с. 6-7].

Ю.Остраус для визначення сформованості професійно комунікативної культури майбутніх сімейних лікарів було виділено три рівні – низький, середній та високий [5, с. 100-101].

А. Габорець виокремлює чотири рівні самовдосконалення майбутніх лікарів з використанням інформаційних технологій: високий, середній, задовільний, незадовільний [3, с. 45].

Н.Іваньковою розроблено модель інформаційно-комунікаційної компетентності майбутнього лікаря та модель інформаційно-комунікаційної компетентності викладача вищого медичного навчального закладу: базовий рівень ІКТ-грамотності, поглиблений рівень та творчий [с. 86].

Спираючись на дослідження вчених [2; 3; 4; 5], спробуємо надати характеристику рівнів сформованості інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів.

Таблиця 1

Рівень	Характеристика
1	2
<i>Достатній</i>	<p>Настановний критерій: наявність у майбутніх фахівців чітко сформованої мотивації щодо здійснення інформаційно-комунікативної діяльності сімейного лікаря; стійке прагнення майбутніх сімейних лікарів до саморозвитку та досягнення успіху в професійній діяльності; впевненість в успішному застосуванні ІКТ у професійній діяльності, прагнення до самовдосконалення у сфері діяльності сімейного лікаря.</p> <p>Знаний критерій: відмінний рівень знань державної мови; студенти досконало володіють медичною термінологічною лексикою; мають високий рівень сформованості комунікативних, знань; успішно опанували усні та писемні норми мовленнєвого етикету в професійній діяльності лікаря; обізнані із ІКТ, що використовуються в медичній галузі.</p> <p>Поведінковий критерій: студенти демонструють досить розвинені комунікативні уміння та здібності; вміють використовувати сервіси e-Health для організації роботи лікаря з пацієнтами; студенти володіють навичками використання програм спеціалізованого автоматизованого робочого місця лікаря (АРМ) як елемента інструментальних методів діагностики хворого; використовують методи доказової медицини, які формуються на базі ІТ-технологій; уміють організувати консилиуми у професійних соціальних мережах для уточнення діагнозу на базі телемедичних offline технологій; студенти активно використовують web-сервіси: чати, відеоконференц-зв'язки або соціальні мережі для організації спілкування та обміну навчальною інформацією. Студенти раціонально використовують ІКТ з метою підвищення продуктивності спілкування та прогнозування шляхів підвищення ефективності своєї професійної діяльності.</p> <p>Емоційно-вольовий: студенти демонструють сформованість загальнолюдських духовно-моральних цінностей та важливість гуманістичних цінностей у житті, дотримання норм та правил професійної поведінки в повсякденній діяльності.</p>

1	2
<i>Середній</i>	<p>Настановний критерій: часткова відповідність провідних мотивів вибору професії її об'єктивному змісту, тобто домінуванням внутрішніх мотивів вибору професії середнім рівнем мотивації успіху; відсутність сформованої системи самовдосконалення.</p> <p>Знаннєвий критерій: достатній рівень знань державної мови;</p> <p>Поведінковий критерій: студенти відчувають труднощі у розв'язанні професійних завдань засобами ІКТ за умови виникнення нових завдань та комунікативних ситуацій; подекуди потребують допомоги у прогнозуванні шляхів підвищення ефективності своєї професійної діяльності засобами ІКТ.</p> <p>Емоційно-вольовий критерій: сформованість загально-людських духовно-моральних цінностей та гуманістичних установок, дотримання норм та правил професійної поведінки у повсякденній діяльності не завжди дотримується.</p>
<i>Низький</i>	<p>Настановний критерій: невідповідність провідних мотивів вибору професії її об'єктивному змісту, тобто домінування зовнішніх мотивів вибору професії; низький рівень мотивації до успіху; призупинення саморозвитку.</p> <p>Знаннєвий критерій: задовільний чи незадовільний рівень знань державної мови; низький рівень сформованості комунікативних знань; студенти мають слабкі професійно-значущі знання щодо ІКТ, що використовуються в медицині, не завжди розуміють зміст ІКТ спеціального призначення та особливості застосування ІКТ при розв'язанні професійних завдань та підвищення продуктивності спілкування.</p> <p>Поведінковий критерій низький рівень сформованості умінь вести діалог; недостатньо обізнані із сучасними ІКТ на рівні користувача та спеціальними ІКТ, що використовуються в медичній галузі; рідко враховують особливості застосування ІКТ в процесі комунікації; майже відсутні практичні вміння і навички розв'язання професійних завдань із застосуванням ІКТ; студентам важко використовувати ІКТ з метою прогнозування шляхів підвищення ефективності своєї професійної діяльності.</p> <p>Емоційно-вольовий критерій: важливість гуманістичних цінностей у житті й професійній діяльності не завжди усвідомлена.</p>

Висновки. Таким чином, отримані результати дослідження вбачаємо в експериментальній перевірці сформованості ІКК майбутніх сімейних лікарів та розробці науково-методичного супроводу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білецька Білецька Г. Критерії, показники й рівні сформованості природничо-наукової компетентності майбутніх екологів. *Освіта та педагогічна наука*. 2014. № 2/163. С. 19–24. DOI:10.12958/EPS.2(163).
2. Бочевар А. Г. Стан сформованості інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх юристів / А. Г. Бочевар // *Наука і освіта* 2016. № 1. С. 5-10.
3. Габорець О.А. Критерії, показники та рівні готовності майбутніх лікарів до самовдосконалення засобами інформаційних технологій. URL: <http://chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/68-2019/12.pdf> (дата звернення: 11.02.2020).
4. Іванькова Н. А. Формування змісту інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх лікарів як елемента їхньої професійної підготовки. URL: <http://www.chasopys.ps.npu.kiev.ua/archive/66-2019/22.pdf> (дата звернення: 11.02.2020).
5. Остраус Ю.М. Критерії, показники, та рівні сформованості професійно комунікативної культури майбутніх сімейних лікарів. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія*. 2016. Вип. 47. С. 96-102.

Остапенко А. В.

аспірант кафедри педагогіки
факультету психології

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ К. Д. УШИНСЬКОГО У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ І. П. ЛЬВОВА

Постановка проблеми. Вітчизняний педагог І. П. Львов народився й виріс у м. Юрівці Костромської губернії (нині Іванівська область Російської Федерації) у сім'ї священика. Початкову освіту здобув у Костромській духовній семінарії, а вищу освіту отримав у Казанській духовній академії. Після завершення навчання в Казанській духовній академії І. П. Львов отримав посаду викладача педагогіки та психології в Чернігівській духовній семінарії у м. Чернігові. Протягом педагогічної діяльності І. П. Львов викладав студентам педагогіку, логіку та психологію: спочатку в Чернігівській духовній семінарії, потім у Чернігівському учительському інституті та Чернігівському педагогічному інституті (освітній заклад декілька разів змінював назву й статус).